

Vergadering: 15 oktober 2015
Agendnummer: 12
Status: Besluitvormend
Portefeuillehouder: M.A.P. Michels
Behandelend ambtenaar R.J. Bolt, 0595-447704
E-mail: gemeente@winsum.nl (t.a.v. R.J. Bolt)

Aan de gemeenteraad,

Onderwerp:

Schaalvergroting en herindeling

Voorgestelde besluit:

Kennis nemen van

1. de brief van de procesbegeleider bij het onderzoek naar de G7-variant, de heer Pieter van Geel;
2. onze overwegingen en standpunt omtrent de herindeling.

Inleiding

Op 18 september 2015 heeft u een brief ontvangen van de procesbegeleider bij het onderzoek naar de G7-variant, de heer Pieter van Geel. Zoals hij zelf al in de brief aangeeft is het een ongebruikelijke brief qua procedure en qua adressering. De heer van Geel heeft dit initiatief genomen omdat hij constateert dat de besluiten van de raden van Bedum, De Marne, Winsum, Delfzijl, Eemsmond, Appingedam en Loppersum (G7) niet leiden tot een eenduidige richting voor een herindeling van deze gemeenten.

Duiding van de brief

De vraag die gesteld kan worden is de vraag hoe de brief geduid moet worden. Wij zien de brief als enerzijds een afhechting van het onderzoeksproces naar de G7-variant en anderzijds als een ultieme poging om de raden te bewegen om een besluit te nemen die leidt tot een kansrijke herindelingsvariant.

Huidige stand van zaken

De raden van de G7-gemeenten hebben eind maart/begin april als volgt besloten; Vier van de zeven gemeenteraden (Appingedam, Bedum, Eemsmond en De Marne) zijn van oordeel dat om allerlei redenen met zeven gemeenten (G7) samen het best in de bestuurlijke schaalvergroting kan worden voorzien. De raad van Delfzijl en die van Loppersum zijn van oordeel dat DEAL (Delfzijl, Eemsmond, Appingedam, Loppersum) daarvoor voldoende oplossing bood.

Uw raad koos voor de herindelingsvariant Bedum, Winsum De Marne en Eemsmond, inclusief diens haven en besloot deze gemeenten uit te nodigen om deze variant verder te onderzoeken.

De gemeenteraden van Bedum, Eemsmond en De Marne hebben ons laten weten de door Winsum voorgestelde variant niet te willen onderzoeken en vast te houden aan een bestuurlijke opschaling in G7-verband.

De positie van Winsum in de regio

Naast de deelname in diverse provincie brede gemeenschappelijke regelingen, richt Winsum zich vooral op onze burens Bedum, De Marne en Eemsmond. In BMW-verband is vooral de samenwerking gezocht bij enkele bedrijfsvoeringsonderdelen en in BMW-verband vooral in het sociaal domein. Achtereenvolgens kunnen genoemd worden; de uitvoering van de WSW in de GR Ability, de uitvoering van de sociale wetten in een gezamenlijk Werkplein en een gezamenlijke afdeling Sozawe BMW. De intentie is om deze samenwerking verder te intensiveren door Ability en Sozawe BMW samen te voegen in een nieuwe uitvoeringsorganisatie. Ook een gezamenlijk Centrum voor Jeugd en Gezin is een voorbeeld van samenwerking in deze regio. Naast een gezamenlijke uitvoering is ook het beleid in BMW-verband steeds meer op elkaar afgestemd.

Beoordeling van de samenwerking

Alhoewel wij vinden dat er goede vorderingen in de samenwerking zijn gemaakt, zien wij ook dat de samenwerkingsprocessen moeizaam tot stand zijn gekomen. Er is veel wat wij noemen bestuurlijke drukte. Ook zijn het tijdrovende processen waarbij constant tussen de gemeenten onderhandeld moet worden. Er is wat dat aangaat geen doorzettingsmacht.

Het hierboven geschetste samenwerkingsproces is slechts een voorbeeld waarom wij vinden dat bestuurlijke en ambtelijke opschaling nodig is. Daarnaast vragen een groot aantal andere beleidsterreinen om bestuurlijke en ambtelijke samenwerking dan wel opschaling. Wij denken daarbij onder meer aan vraagstukken op het gebied van economie, recreatie en toerisme, het aardbevingsdossier, krimp, werkloosheid, en bereikbaarheid.

Herindelingsvarianten

Het bovenstaande geeft weer dat wij de samenwerking vooral in BMW-verband zoeken. Het ligt daarom voor de hand dat bij opschaling dan ook de voorkeur uitgesproken is om dit in BMW-verband te doen. Het is een logische keuze die haast organisch tot stand gekomen is. Wij zijn met u van mening dat daarom gekozen zou moeten worden voor de BMW-variant. Bijkomend argument daarvoor is dat wij denken dat de burgers nabijheid in deze variant nog geborgd kan worden. Bij de G7-variant (een gemeente met een groot oppervlak en veel dorpen en kernen) zetten wij bij dit vraagstuk grote vraagtekens.

Echter, de realiteit laat ook zien dat de andere gemeenten in onze samenwerkingsverbanden, de BMW-variant niet omarmen. Op zich is dat jammer, maar wel een gegeven.

De vraag die vervolgens opkomt is de vraag hoe nu verder? In onze ogen is zelfstandig blijven geen optie. De ontwikkelingen en kansen in deze regio vragen om een daadkrachtig bestuur en een robuuste ambtelijke organisatie. Zelfstandig blijven in een regio waarbij de andere gemeenten wel gaan opschalen zet ons op de langere termijn op achterstand. De invloed die wij dan nog kunnen uitoefenen op onze omgeving zal beperkt zijn. Wij zullen beschouwd worden als een kleine speler in de regio. Mocht in een dergelijke variant de samenwerking gezocht worden met de veel grotere omliggende gemeenten, dan zal de inhoud van die samenwerking bepaald worden door de grote gemeenten. Populair gezegd; u kunt tekenen bij het kruisje.

Gelet op de standpunten van onze omliggende gemeenten blijven er in onze ogen niet veel andere varianten over. Inspanningen om te komen tot eventuele andere samenwerkingsmodellen dan wel herindelingsvarianten, kunnen niet rekenen op draagvlak bij met name Bedum, De Marne en Eemshaven.

Overwegingen en uiteindelijke herindelingsvoorkeur

Gelet op:

- de ontwikkeling van en kansen voor ons gebied vragen om bestuurlijke en ambtelijke opschaling;
- de huidige samenwerking vooral in BMW-verband vorm gegeven wordt;
- een herindeling voor ons gebied en inwoners het beste vorm gegeven kan worden door een BMW-variant en dat in deze variant de burgers nabijheid nog geborgd kan worden;
- deze en andere (kleine(re)) herindelingsvarianten en samenwerkingsmodellen geen draagvlak bij onze buurgemeenten hebben;
- het belang om tenminste in BMW-verband de samenwerking te blijven zoeken;

gaat onze voorkeur naar een variant waarvan tenminste Bedum, De Marne, Winsum en Eemsmond deel uitmaken.

Bijlagen:

Brief P. van Geel.

Burgemeester en wethouders van Winsum,

M.A.P. Michels, burgemeester
drs. R.J. Bolt, secretaris